PEILJAAR 2022

BENCHMARK HUISHOUDELIJK AFVAL

Hoorn

SAMENVATTING

NVRD Benchmark Huishoudelijk Afval

Leren door te vergelijken

Inhoud

1. Inleiding	**3**
2. Kernprestaties	**4**
3. Milieu	**6**
4. Kosten	**11**
5. Dienstverlening	**12**
6. Regievaardigheden	**13**
7. Basisgegevens	**14**

Datum: 6 oktober 2023
Status: definitief

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een product van de NVRD, in samenwerking met Rijkswaterstaat en uitgevoerd door Cyclusmanagement.

1. Inleiding

De benchmark huishoudelijk afval is een prestatiemeting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun afval(scheidings)prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden.

De Benchmark kent vier prestatiegebieden: milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Per prestatiegebied zijn prestatie-indicatoren gedefinieerd. Het gemeentelijk afval- en grondstoffenbeheer beoogt over het algemeen zo min mogelijk ongescheiden restafval (te realiseren door preventie, reparatie en hoogwaardig hergebruik) tegen zo laag mogelijke beheerkosten. De hoeveelheid restafval en de totale beheerkosten zijn de belangrijkste prestatie-indicatoren in deze benchmark.

Vergelijkingsbasis

Aan de benchmark peiljaar 2022 hebben 116 deelnemers meegedaan die in totaal 183 gemeenten vertegenwoordigen (sommige inzamelbedrijven doen voor meerdere gemeenten mee). In de benchmark worden de gemeenten en bedrijven zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse. De volgende hoogbouwklasses zijn gedefinieerd:

Klasse A 50 t/m 100% hoogbouw
Klasse B 30 t/m 49% hoogbouw
Klasse C 20 t/m 29% hoogbouw
Klasse D 0 t/m 19% hoogbouw

Hoorn heeft 29% hoogbouw en is ingedeeld in klasse C. In deze rapportage vindt de vergelijking plaats vanuit gemeentelijk perspectief. Dat wil zeggen dat Hoorn wordt vergeleken met vergelijkbare gemeenten (met of zonder eigen inzameldienst).

Leeswijzer

Deze rapportage is een samenvatting van de benchmark. Per prestatiegebied wordt **Hoorn** op de belangrijkste prestatie-indicatoren vergeleken met het klasse C-gemiddelde. Voor een uitgebreide vergelijking wordt verwezen naar het hoofdrapport.

2. Kernprestaties

Hoe presteert Hoorn tov de benchmark?

Op de vier prestatiegebieden van de benchmark is weergegeven hoe Hoorn presteert ten opzichte van de benchmark klasse C.

Milieu

	Hoorn	KLASSE C	.
Restafval (kg/inw)	170	144	●

Kosten

Afvalbeheerkosten (€/ aansl)	243	210	●

Dienstverlening

Dienstverleningsniveau (score)	209	285	●

Regie

Regievaardigheid (score)	8	17	●

Legenda

- ● = boven het klasse-gemiddelde (> 5%)
- ● = ongeveer gelijk aan het klasse-gemiddelde (-5% tot +5%)
- ● = onder het klasse-gemiddelde (< 5%)

Toelichting

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval).

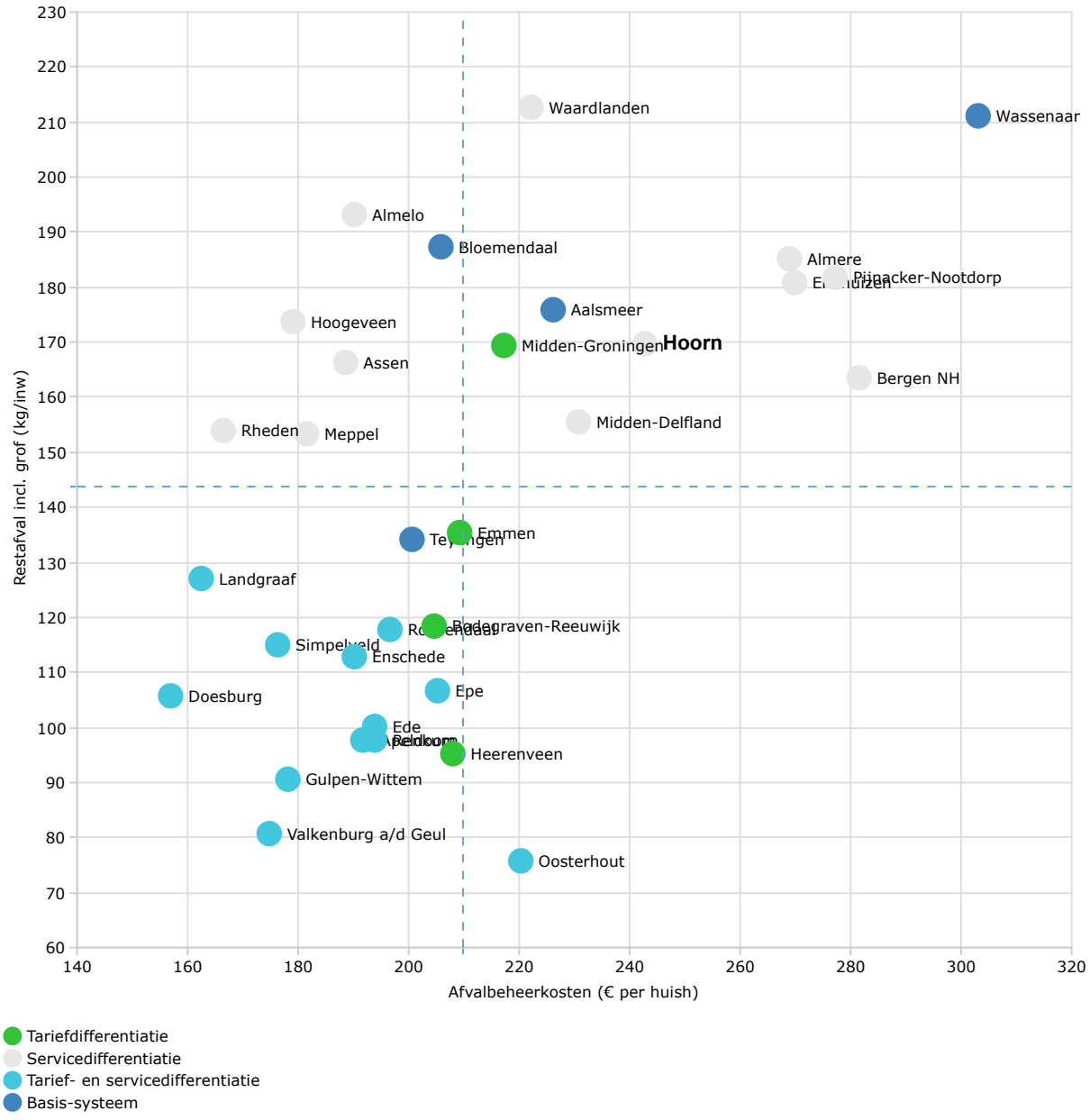
Afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten), minus de opbrengsten verkregen vanuit producentenverantwoordelijkheid.

Dienstverleningsniveau = het gemak waarmee grondstoffen gescheiden kunnen worden aangeboden. In de benchmark wordt op basis van de intensiteit van de dienstverlening (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) een totaal score berekend.

Regievaardigheid = de mate waarin de gemeente regie voert op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De score wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten).

Kosten-effectiviteit

In de onderstaande figuur zijn alle gemeenten uit KLASSE C weergegeven, waarbij de hoeveelheid restafval is afgezet tegen de totale afvalbeheerkosten. De positie van de bol geeft een indicatie van de kosten-effectiviteit van het afval- en grondstoffenbeheer. De kleur van de bol geeft de toegepaste inzamelstrategie weer.

Toelichting

Tariefdifferentiatie (diftar) = gemeenten die een variabel tarief voor restafval hebben ingevoerd: hoe meer of hoe vaker restafval wordt aangeboden, hoe meer een huishouden betaalt.

Servicedifferentiatie (omgekeerd inzamelen) = gemeenten die hun serviceniveau hebben verlegd van afval naar grondstoffen: grondstoffen worden met een hoog serviceniveau ingezameld (inzameling aan huis, hoge ophaalfrequentie) en restafval wordt met een laag serviceniveau ingezameld (lage ophaalfrequentie of met verzamelcontainers op buurtniveau).

Tarief- en servicedifferentiatie = gemeenten die zowel tariefdifferentiatie als servicedifferentiatie hebben toegepast.

Basis-systeem = gemeenten die noch tariefdifferentiatie, noch servicedifferentiatie hebben toegepast.

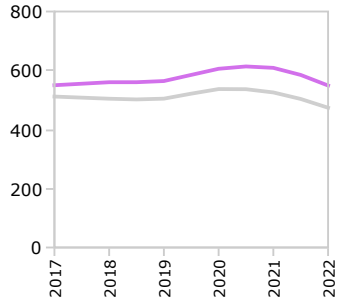
3. Milieu

Hoe presteert Hoorn op de milieu-indicatoren *huishoudelijk afval, afvalscheiding* en *restafval* ten opzichte van de benchmark?

	Hoorn	KLASSE C	.
Huishoudelijk afval (kg/inw)	549	474	
Afvalscheiding (%)	69%	70%	
Restafval (kg/inw)	170	144	

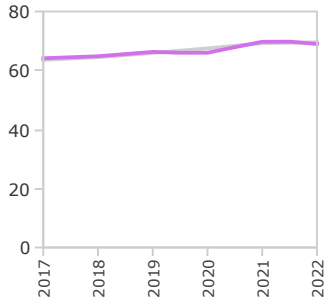
Huishoudelijk afval

kg per inwoner

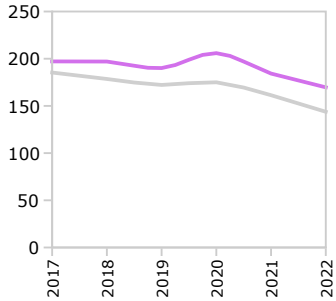
Afvalscheiding

%

Restafval

kg per inwoner

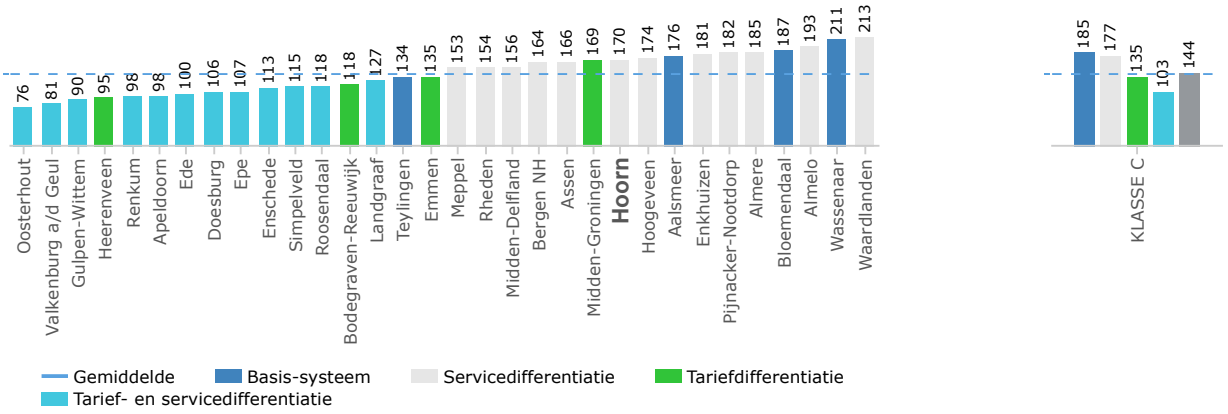

Hoorn
KLASSE C

Restafval

.

kg per inwoner

Toelichting

Huishoudelijk afval = de totale hoeveelheid aan afval en grondstoffen die bij huishoudens vrijkomt (inclusief grof afval).

Afvalscheiding % = het aandeel van het van het huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassing.

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval).

Fijn huishoudelijk

kg per inwoner

	Hoorn	KLASSE C	.
Fijn restafval	150	125	
Groente-, fruit- en tuinafval	77	110	
Oud papier en karton	51	47	
Plastic, metalen en drankenkartons	26	30	
Glas verpakkingen	23	23	
Textiel	2	5	
Klein chemisch afval	2	1	
Luiers	0	1	
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	0	
Metalen uit bodemas	0	0	
Biogranulaat (onf)	0	2	
Fijn huishoudelijk totaal	331	344	
Scheidings% fijn huishoudelijk afval	55%	64%	

Grof huishoudelijk

kg per inwoner

Grof (verbouwings-)restafval	20	19	
Grof tuinafval	27	25	
Kringloopgoederen	0	2	
Oud IJzer	8	5	
Elektr(on)ische apparatuur	9	5	
Hout A en B	42	26	
Hout C	6	3	
Puin	56	25	
Overig brongescheiden	28	14	
Nagescheiden	22	6	
Grof huishoudelijk totaal	218	129	
Scheidings% grof huishoudelijk afval	91%	84%	

Totaal

kg per inwoner

Huishoudelijk afval totaal	549	474	

Toelichting

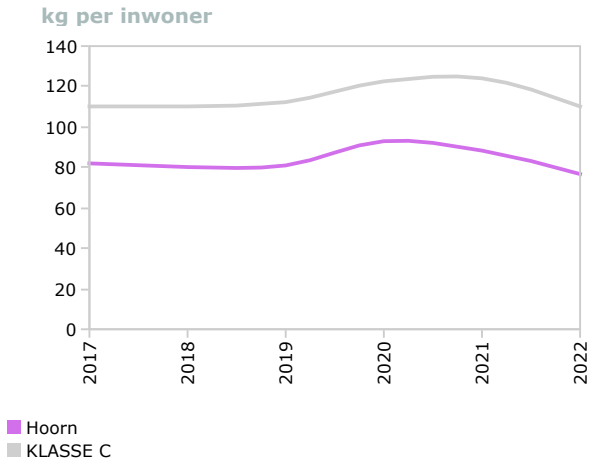
Per materiaalstroom is weergegeven hoe Hoorn presteert ten opzichte van de benchmark. De hoeveelheid restafval (fijn en grof) is gecorrigeerd voor nascheiding.

Minerale stoffen, metalen uit bodemas en biogranulaat zijn uit nascheiding verkregen stoffen.

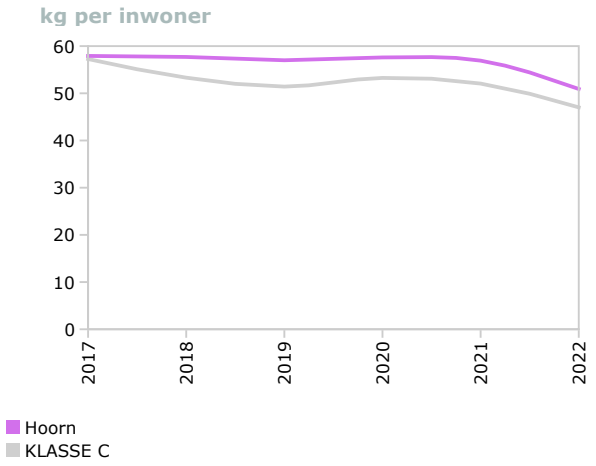
Trend

In de onderstaande figuren is weergegeven hoe de afvalscheidingsresultaten van Hoorn zich in de afgelopen 7 jaar hebben ontwikkeld ten opzichte van de benchmark.

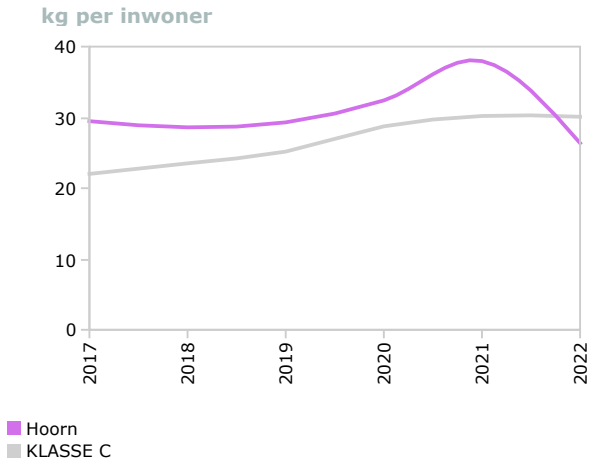
Groente-, fruit- en tuinafval

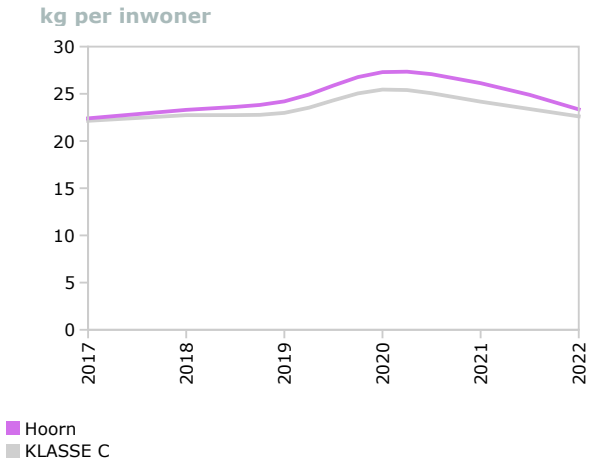
Oud papier en karton

Plastic, metalen en drankenkartons

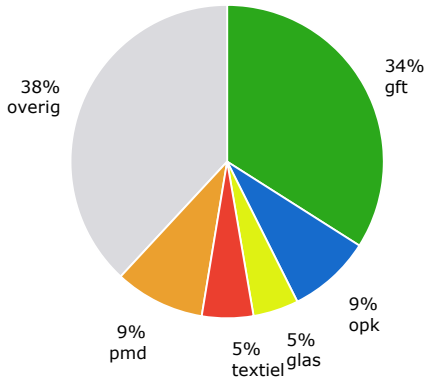
Glas

Grondstoffen in het restafval

kg per inwoner

	Hoorn	KLASSE C	.
Groente-, fruit- en tuinafval	51	41	●
Oud papier en karton	13	9	●
Plastic, metalen en drankenkartons	14	12	●
Glas verpakkingen	7	5	●
Textiel	8	7	●
Totaal	93	73	●

Hoorn heeft 93 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **62**% van de totale hoeveelheid fijn restafval.

CO2-reductie

kg per inwoner

	Hoorn	KLASSE C	.
CO2-reductie (kg/inw)	101	105	●

Toelichting

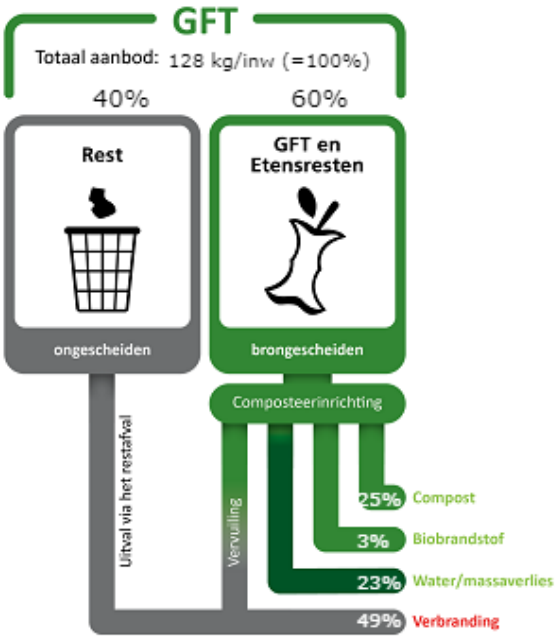
Grondstoffen in het restafval = geeft een indicatie van het afvalscheidingspotentieel. Het geeft aan hoeveel kilogram aan gft, oud papier en karton, pmd, glas en textiel nog in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeranalyse van het fijn huishoudelijk restafval. Eventuele nagescheiden grondstoffen zijn hierop in mindering gebracht. Ook de procentuele samenstelling is gecorrigeerd voor nagescheiden grondstoffen. Hierdoor kunnen de percentages afwijken van sorteeranalyseresultaten.

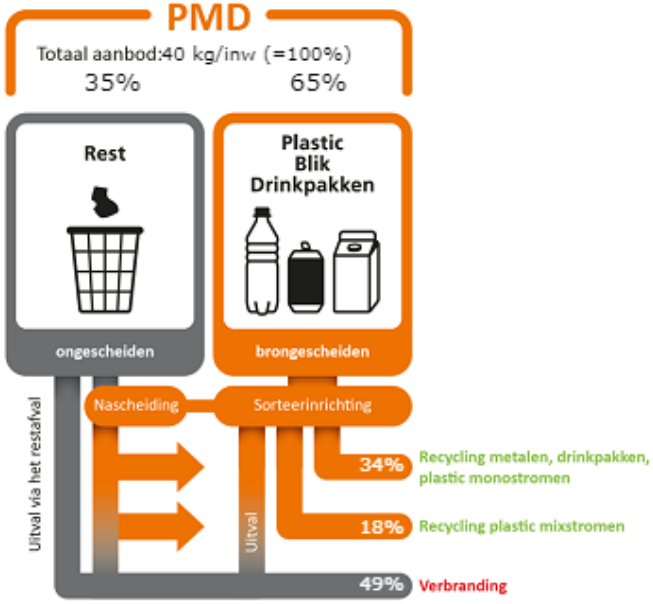
CO_2-reductie = de gereduceerde hoeveelheid CO_2 als gevolg van het recyclen van grondstoffen (gft, pmd, oud papier, glas, textiel, hout, grof tuinafval, frituurvet en luiers). Bij het bepalen van deze indicator is gebruik gemaakt van de geactualiseerde CO_2-kentallen van adviesbureau CE-Delft (2021).

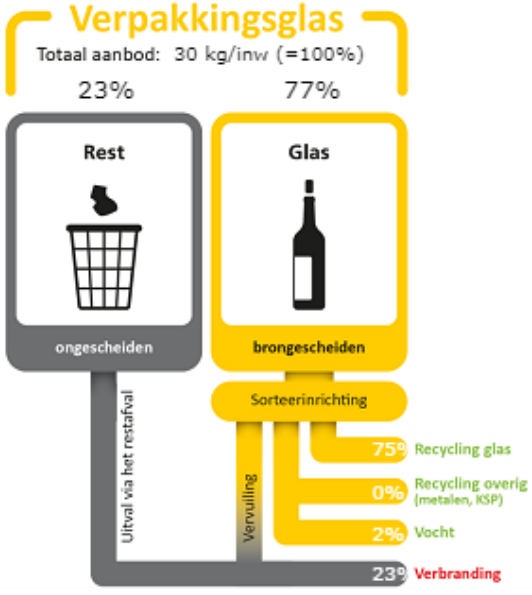
Grondstofketens in kaart

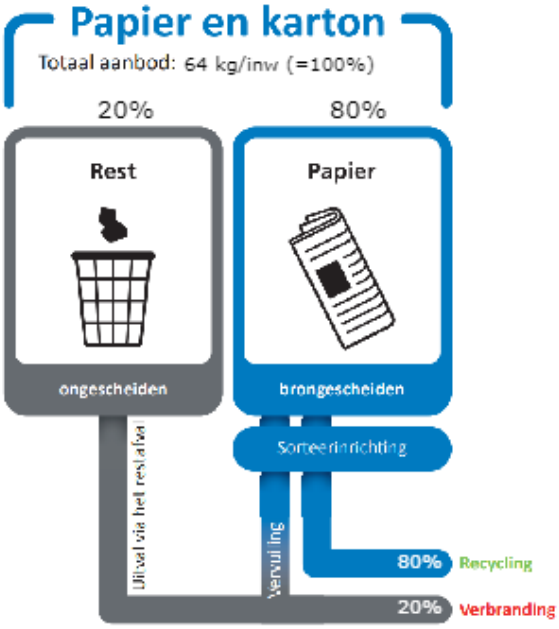
Voor de belangrijkste grondstoffen is de keten in kaart gebracht, gebruikmakend van data die door sorteerders/ verwerkers zijn aangereikt. Meetpunt is de 'post sortering' voor pmd, en post verwerking voor gft, papier en glas. De verwerkingsrendementen zijn door de opbulking van de grondstromen op installatieniveau (en dus niet op gemeenteniveau) bepaald.

Indien geen verwerkingsdata van een grondstof is opgevraagd, wordt de grondstofketen ervan niet weergegeven.

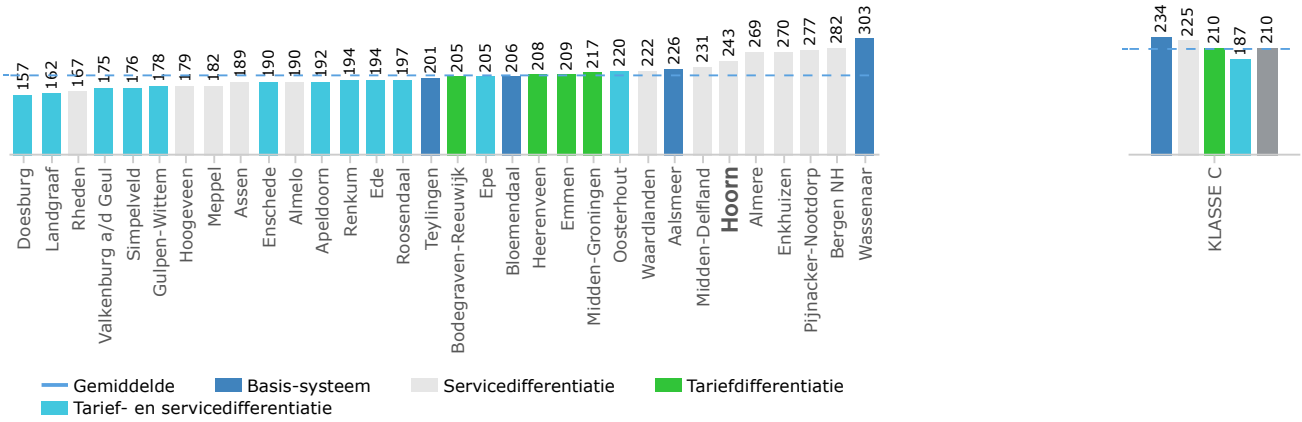

4. Kosten

€ per aansluiting

	Hoorn	KLASSE C	.
Inzamelkosten	163	141	●
Overslag- en transportkosten	0	9	
Verwerkingskosten	76	51	●
Overige kosten	6	36	●
Vergoedingen producentenverantwoordelijkheid	-2	-17	
Totale afvalbeheerkosten	243	210	●

Totale afvalbeheerkosten

Kosten per materiaalstroom

€ per aansluiting

	Hoorn	KLASSE C	.
Fijn restafval	95	76	●
Groente-, fruit- en tuinafval	40	41	●
Oud papier en karton	7	5	●
Plastic, metalen en drankenkartons	21	24	●
Glas verpakkingen	3	3	●
Textiel	3	1	●
Grof huishoudelijk afval	68	41	●

€ per ton

Fijn restafval	288	249	●
Groente-, fruit- en tuinafval	235	181	●
Oud papier en karton	62	51	●
Plastic, metalen en drankenkartons	354	324	●
Glas verpakkingen	58	66	●
Textiel	713	137	●

Toelichting

Totale afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten). Kwijtscheldingsbeleid, btw-compensatie en kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de afvalstoffenheffing.

De *kosten per materiaalstroom* zijn de kosten voor inzameling, overslag en transport, en verwerking.

5. Dienstverlening

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik kan maken van de service) worden scores toegerekend. Er worden twee scores berekend: één voor de dienstverlening op grondstoffen (inclusief milieustraat) en één voor de dienstverlening op (grof) restafval. Een lage score voor restafval hoeft niet per definitie slecht te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

	Hoorn	KLASSE C	.
Dienstverlening grondstoffen (score)	209	285	🔴
Dienstverlening restafval (score)	31	54	🟢

Halen aan huis

aantal ophaalrondes per jaar

Groente-, fruit- en tuinafval	26	28	🔴
Oud papier en karton	26	14	🟢
Plastic-, metalen en drankenkartons	0	24	
Glas verpakkingen		17	
Textiel		6	
Fijn restafval	13	19	🟢

Brengvoorzieningen

aantal huishoudens per voorziening

Groente-, fruit- en tuinafval	0	41	
Oud papier en karton	0	714	
Plastic, metalen en drankenkartons	0	448	
Glas verpakkingen	675	566	🔴
Textiel	3750	1525	🔴
Milieustraat	33749	21416	🔴
Fijn restafval	48	49	⚪

Afvalscheiding gestapelde bouw

% gestapelde bouw waar bij het perceel gescheiden wordt ingezameld

Groente-, fruit- en etensresten (gfe)		69%	
Oud papier en karton		89%	
Plastic, metalen en drankenkartons		91%	

Milieustraat

Aantal afvalstromen milieustraat	18	24	🔴
Openingsuren doordeweeks	38	35	🟢
Openingsuren zaterdag	6	7	🔴

6. Regie

In welke mate voert de gemeente of het inzamelbedrijf regie op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De regiescore wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten). Het percentage geeft aan hoeveel % van de gemeenten de betreffende regievaardigheid hebben toegepast.

	Hoorn	KLASSE C	.
Score regievaardigheden	8	17	●

Beleidsregie

	Hoorn	KLASSE C
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	✗	50%
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	✗	63%
Bewoners zijn betrokken bij opstellen beleidsplan	✗	63%
Er is een afvalpreventieplan of -paragraaf opgesteld	✗	34%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	✓	91%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	✗	28%
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerig bewonersonderzoek plaatsgevonden	✓	81%

Burgerregie

Er wordt jaarlijks een communicatiekalender opgesteld	✗	72%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalscheiding uitgevoerd	✗	78%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalpreventie uitgevoerd	✗	47%
Gemeente maakt gebruik van afvalcoaches	✓	75%
Er is een mobiele afval-app voor bewoners	✓	94%
Met de mobiele app kun je een grofvuilafspraak maken	✓	41%
Met de mobiele app kunnen bewoners klachten doorgeven	✓	41%

Informatiesturing

Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	✓	97%
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats (containermanagement)	✗	69%
Er wordt jaarlijks een afval-grondstoffenmonitor opgesteld	✗	59%
Prestatie-indicatoren maken deel uit van de Planning & Control cyclus	✗	63%
Er vindt uren en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	✗	69%
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	✗	88%

Circulariteit

Er is een actueel beleidsplan Circulaire Economie opgesteld	✗	38%
Er is binnen de organisatie een ketenregisseur aangesteld	✗	28%
Er vindt registratie plaats op circulaire indicatoren	✗	31%
Circulariteit maakt onderdeel uit van contracten met ketenpartners	✗	72%
De inzameldienst doet aan circulaire inkoop	✓	81%
De inzamelmiddelen zijn vervaardigd van circulair materiaal	✗	63%

7. Basisgegevens

Algemeen

	Hoorn	KLASSE C
Aantal inwoners	74298	61571
Aantal aansluitingen	33749	27229
Aandeel hoogbouw (in %)	29%	25%

Gemeentelijk beleid

Doelstelling restafval (grof + fijn)	100 kg/inw	
Jaartal restafvaldoelstelling		
Doelstelling afvalscheiding	75%	
Jaartal afvalscheidingsdoelstelling		
Doelstelling huishoudelijk afval		
Jaartal huishoudelijk afvaldoelstelling		
Tariefdifferentiatie	–	–
Restafval op afstand	–	–
Frequentieverlaging restafval	✓	–
Scheidingsmethode PMD laagbouw	Uitsluitend bronscheiding	–
Scheidingsmethode PMD hoogbouw	Bron- en nascheiding	–
Nascheiding grof huishoudelijk	Bij gehaald en gebracht grof (verbouwings)restafval	–

Tarieven

Tariefsysteem	Huishoudgrootte	
Afvalstoffenheffing (gemiddeld vastrecht in €/ aansl)	317	258
Diftar-tarief restafval (in €/100 liter)	–	4
Diftar-tarief gft (in €/ 100 liter)	–	2
Verwerkingstarief restafval (€/ton) incl. stortbelasting		103
Verwerkingstarief gft (€/ton)		58
Verwerkingstarief oud papier en karton (€/ton)		-121
Verwerkingstarief glas (€/ton)		-12